

B.3 EUROOPA KOOLIDE INSPEKTORID

SISUKORD

3.1 EUROOPA KOOLIDE INSPEKTORITE TEENISTUSÜLESANDED

1. Üldised teenistusülesanded
2. Inspektorite individuaalsed teenistusülesanded
3. Inspektorite nõukogude ülesanded
4. Ülesanded, mis puudutavad Euroopa bakalaureusekraadi

3.2 ORGANISATSIOONILINE KORD

1. Üksikud inspektorid
2. Inspektorite nõukogu

3.3 INSPEKTORITE TÖÖTINGIMUSED

3.4 REISI- JA ELAMISKULUDE HÜVITAMISE KORD

3.5 HARIDUSKOMITEEDE KOHTUMISTE KORD

3.6 INFOTERMINAALIDE LOOMINE INSPEKTORITELE

B.3 EUROOPA KOOLIDE INSPEKTORID: TEENISTUSÜLESANDED, ORGANISATSIOON JA TÖÖTINGIMUSED¹

3.1 EUROOPA KOOLIDE INSPEKTORITE TEENISTUSÜLESANDED

1. Üldised ülesanded

1. püüda tagada pedagoogilise ja õppetöö kvaliteet koolides;
2. ühtlustada ja koordineerida õppekava väljatöötamist ning aidata kaasa hea tava levikule koolides ning individuaalsete ainete raames;
3. välja pakkuda hindamis- ja atesteerimismeetmeid, seda eesmärgiga tagada “Euroopa bakalaureusekraadi” kvaliteet ja usutavus;
4. anda haridusküsimustes nõu ja pakkuda tuge direktoritele, õpetajatele, vanematele ja õpilastele;
5. kavandada ja Koolide nõukogule välja pakkuda meetmeid hariduslike ja halduslike struktuuride hooldamiseks ja arendamiseks, samuti teostada järelevalvet nõukogu otsuste rakendamise üle;
6. toimida liidesena Euroopa koolide ja riiklike haridussüsteemide vahel.

2. Inspektorite individuaalsed teenistusülesanded

(viide “Koolide põhikirja” aluseks oleva konventsiooni (1994) artiklile 18)

1. Kui liikmesriikide seadused seda lubavad, saavad inspektorid pedagoogilise töö kvaliteeti kõige paremini mõjutada siis kui nad on riikliku haridussüsteemi poolt kaasatud lähetatud õpetajate määramisprotsessi. Vähem kui täiskohaga töötavate õpetajate ametisse määramisel peavad direktorid inspektoritega nõu pidama, enne kui määramine kinnitatakse.

2. Inspektorid hoolitsevad haridustöö kvaliteedi tagamise eest ka inspekteerides pedagoogilist tööd, õpetajaid, õpilaste poolt omandatu kvaliteeti ning saavutatud taset. Inspektorid kontrollivad vastavate riigiasutuste poolt ametisse määratud õpetajaid ning vastavalt inspekteerimise tulemustele annavad nad oma panuse aruannetesse, mis õpetajate kohta koostatakse nende lepingu lõppedes. Koos teiste inspektoritega või suuremate gruppidega võivad nad korraldada visiite koolidesse, kontrollimaks mingi aine õpetamise taset või koolitöö teatud aspekte, sealhulgas näiteks mitme aine vahelist koordineerimistööd või kooli juhtimist.

3. Kontrollimise ülesandeks on lisaks soodustada õpetajate ja koolide eneseatesteerimist. Sel eesmärgil pakuvad inspektorid välja sellise atesteerimise jaoks sobiva struktuuri ning

¹ 1. Käesolev tekst asendab dokumendi 77-D-66 “Inspektorite nõukogude töökord”

võimaldavad nii õpetajatele kui direktoritele pärast inspektsiooni lõppu tagasisidet teatud edusammude edasiseks edendamiseks.

4. Inspektorid nõustavad vastavalt vajadusele uusi õpetajaid sisseelamisprotsessis ning loovad õpetajatele regulaarselt töö käigus toimuva lisaväljaõppe võimaluse õpetatavates ainetes.

3. Inspektorite nõukogude töökord

(viide "Koolide põhikirja" aluseks oleva konventsiooni (1994) artiklile 17)

Inspektorite nõukogude ning nõukogudesse kuuluvate inspektorite ülesanded on sätestatud järgmiselt:

1. tagada kvaliteet koordineerides õpetajate töö käigus toimuvat lisaväljaõpet, korraldades individuaalsete inspektorite töö kõrval grupiinspeksioone, kasutades atesteerimistulemusi pedagoogilise töö kvaliteedi parandamiseks ning õpilaste saavutuste taseme tõstmiseks;
2. Koolide nõukogu nimetab inspektorid, kes osalevad direktorite ja asedirektorite ning koolide juhtkondade liikmete ametisse määramisel.
3. tagada õppetöö tõhus koordineerimine ning järelevalve kõigis õppekava osades, võimaldades asjakohast erialast nõustamist inspektorite nõukogude liikmeilt või, kus vajalik, välistelt ekspertidelt. Koordineerimise edendamiseks võib luua allkomiteesid, näiteks arvutitehnoloogias;
4. inspektorid kasutavad koolide inspekteerimises tulemusena kogutud informatsiooni ja teadmisi hea tava levitamiseks ja sektiioonidevahelise harmoneerimise edendamiseks. Keskkooliastmel töötavad nad välja ja kaasajastavad õppekavu igas üksikaines, toetudes vajadusel õpetajate ametioskustele. Lasteaia- ja algastmel aitavad kõnealuseid ülesandeid täita grupiinspeksioonid sellistes küsimustes nagu Euroopa tunnid ning üldõppekavade koostamine;
5. tegeleda distsiplinaarküsimustega vastavuses "Euroopa Koolide personali lähetuskorraga" ning anda üldisi ja spetsiifilisi juhtnõore haridus-, haldus- ja korrektset keelekasutust puudutavates küsimustes;
6. kasutada inspeksioonide tulemusi pakkumaks Koolide nõukogule välja ideid õppekava ja koolide juhtimise organiseerimiseks;
7. moodustada Koolide nõukogult saadud mandaadi alusel töögrupe, mis tegelevad nõukogu poolt nendele suunatud küsimustega;
8. inspektorid teostavad nõukogu otsuste rakendamise üle järelevalvet inspeksioonide, visiitide ning koolide poolt esitatud dokumentatsiooni abil. Hangitud informatsiooni kasutatakse arendusettepanekute tegemisel inspektorite nõukogu vahendusel. Inspektorid peavad Euroopa koolide õppekava puudutavate muudatusettepanekute tegemisel ja aktsepteerimisel olema tuttavad pedagoogia viimaste arengutega ning koolidele, ülikoolidele ning töövõtjaile esitatavate nõuetega oma riigis.

4. "Euroopa bakalaureusekraadi" puudutavad ülesanded

Keskastme inspektorite nõukogu teostab järelevalvet bakalaureusekraadi puudutavate määruste teostamise üle ning kaalub muudatusettepanekute tegemist; tegeleb vabastuste ning kaebustega ja annab hinnangu eksami läbiviimisele.

Vastavalt Euroopa bakalaureusekraadi korralduse sätestanud põhikirja lisa artiklile 6 on BAC-i presidendiks kõrgkooli õppejõud, keda abistavad inspektorid asepresidendi kohustes. Inspektorite nõukogu esimees saadab BAC-i presidenti nõuandvas pädevuses visiitidel koolidesse eksamiperioodil.

Inspektorid tagavad bakalaureusekraadi taseme mitmel viisil.

1. Enneksamiperioodi --

- **valivad nad välja “eksperdid” ja eksamineerijad.** See toimub tavaliselt liikmesriikide siseselt ning nõuab ORBG-lt vaid koordineerimist. Protsessi käigus valitakse välja sobiva kvalifikatsiooniga “eksperdid” ja eksamineerijad.

- **koordineerivad küsimuste valikut ja eksamiülesannete koostamist “ekspertide”** toetusel ainetes, mis kuuluvad nende kompetentsi. Nad töötavad välja iga eksami sisu koos alternatiiviga ühes keeles. Nad valmistavad ette kohased hindamissüsteemid ja hindamislehed. ORBG vastutab iga eksamitöö sisulise poole kokkulepitud vormis ja tasemel väljatöötamise eest, seda vajaduse korral liikmesriikide toetusel. Siia kuulub muuhulgas toetus kohtumiste korraldamiseks, tööde trükkimiseks, korrektuuri tegemiseks, paranduste tegemiseks, tõlkimiseks, kõrgkvaliteedilise graafika loomiseks ning lõpptööde täpsuse ja taasesituskvaliteedi tagamiseks. Inspektorite ülesandeks on iga eksamitöö lõplik kontrollimine ja *bon à tirer`* (lõplik parandatud väljatrükk) allkirjastamine. Nad esitavad ühtlasi oma tööd salajasel istungil BAC-i presidendile.

2. Eksamiperioodil --

- **teostavad nad presidendi nimel määruste tõlgendamist juhul kui tekivad probleemid** – õpilased haigestuvad, hilinevad jne. (Euroopa koolide rakendusmääruste artikkel 5.2). Kui inspektor on hõivatud edasilükkamatute riiklike ülesannetega, siis langeb see roll täies ulatuses kooli direktorile. Inspektoritel on sessiooni ajal alati võimalik saada nõu ORBG-lt.

3. Kirjaliku BAC-i puhul --

- **jälgivad nad haldusolusid** – teostavad järelevalvet tööde avamisel enne iga eksami algust, võttes vajaduse korral ühendust -- või andes selleks volituse -- vastutava aineinspektoriga, kontrollides ettevalmistusi ja tingimusi eksamite alustamiseks ja lõpetamiseks,ksamiruumi seireks, taskuarvutite ja muude abivahendite kasutamiseks jne. (Artiklid 6.3.5/6/7/8/9). Selleks on vajalik vähemalt ühe inspektori täisajaga kohalviibimine igas koolis kirjaliku BAC-i esimese kahe päeva kestel sedastamaks, et loodud on rahuldavad tingimused. Pärastine kohalolu ei pea olema pidev, kuigi kui suure kooli puhul on ette nähtud enam kui ühe inspektori kohaolu siis peaksid inspektorid oma tööd koordineerima, et tagada maksimaalne kohaviibimine. Väikese staazhiga inspektorid peaksid töötama kõrvuti kogenumate kolleegidega.

- **võtavad endale aineekspertidena vastutuse** eksamitööde eest, mille nad on ise koostanud. Selleks on vajalik, et inspektoritega saaks nende kompetentsi kuuluvate eksamite ajal kiirelt telefoni või faksi teel ühendust võtta. Inspektoritel peaks küsimuste tekkimisel käepärast olema asjassepuutuv eksamitöö kõigis asjakohastes keeltes koos õppekavaga, millele eksamitöö rajaneb. Harilikult ei tehta töösse sisulisi muudatusi eksami käigus ega vahetult enne selle algust. Õpetajate poolt märgitud küsitavusi võib

tööde hindamisel arvesse võtta vaid juhul kui inspektor nendega nõustub, kes edastab vastava otsuse välistele eksamineerijatele;

- **harmoniseerivad kirjalike tööde hindamise** vastavuses reeglitega, mis on sätestatud artiklis 6.3.10. Inspektorid võivad enne hindamise algust korraldada näidistööde proovihindamisi väliste eksamineerijate poolt eesmärgiga jõuda kokkuleppele standardite osas. Ainete hindamisel, mille eest inspektorid vastutavad, on kogu toimingu vältel vajalik nende pidev kohalviibimine. Nende kohalolu on vajalik, et tagada kogu hindamisprotsessi ausus. ORBG toetus on vajalik, et koordineerida tööd ning pakkuda mõne aine raames tehnilist tuge.

4. Suulise BAC-i puhul --

- **jälgivad nad haldusolusid**, inspekteerivad eksamite käiku ja teostavad valikulisi kontrole mitmes sektsioonis. Inspektorite pidev kohaolu pole nõutav, kuid see on soovitatav ning inspektorite kohaolu oleks vajalik vähemalt poole eksamiperioodi kestel. Inspektoril peab olema teadlik mitte üksnes üldistest tingimustest (artiklid 6.4.1-5), vaid ka tingimustest, mis puudutavad konkreetseid aineid, milles valikulisi kontrollkuulamisi teostatakse.

5. Hindamise ning tulemuste väljakuulutamise juures viibimine

- **siia kuulub** eksamineerijate kolleegiumi juhatamine hindamisarutelul (artiklid 7.1-4) ja proklamatsiooni juures viibimine, s t viibimine üritusel, millel tulemused välja kuulutatakse. Inspektoril tuleb mainitud toimingute käigus tihti esineda lühikese kõnega. Mõlemal puhul on vajalik inspektori kohaolu.

6. Pärast eksamit --

- **tegelevad inspektorid hilinemiste ja kaebustega**– ette peab olema valmistatud alternatiivne eksamitöö juhtumiteks, mil õpilastel tuleb eksam mingil põhjusel sooritada või uuesti sooritada hilisemal ajal. Kaebused lähetatakse kõigepealt ORBG-le, mis suunab nad edasi asjassepuutuvale aineinspektorile või edastab võimalikuks diskussiooniks inspektorite nõukogus;

- **teostavad inspektorid atesteerimistoiminguid** koolides valitsenud eksamitingimuste ning tööde taseme, nende hindamise ja lõpphinnete kvaliteedi osas. Mainitud toimingute raames tuleb korraldada arutelusid direktorite, õpetajate ja eksamineerijatega, ning üldisemat laadi küsimused tõstatada inspektorite nõukogus. Vajalik on ORBG toetus eksamineerijate aruannete kiirel sünteesimisel ja koos asjakohase statistilise andmestikuga inspektoritele ja koolidele edastamisel.

3.2 ORGANISATSIOONILINE KORD

1. Üksikud inspektorid

Inspektoreil on õigus külastada iga ainetundi sõltumata õpetaja kodakondsusest ning ilma direktorit või õpetajat visiidist ette teavitamata. Harilikult teavitavad inspektorid siiski nii direktorit kui õpetajat oma inspeksioonikavatsusest ette. Erijuhtudel võivad inspektorid külastada tunde kooli osades, mis ei kuulu otseselt nende kompetentsi. Neil peab olema juurdepääs õpetaja jaoks kohustuslikule klassipäevikule ning igasugusele muule dokumentatsioonile, mis puudutab õpetamise ja õppetöö taset. Juhtudel, mil inspektoritel tekib vajadus märkuste tegemiseks õpetajale, kelle kodakondsus on nende omast erinev, teavitavad nad sellest inspektorit, kellel on õpetajaga sama kodakondsus. Inspektoreid võivad eriülesannete täitmisel saata samast kodakondsusest spetsialist-inspektorid, kuid sellisel juhul tuleb visiidist informeerida direktorit.

2. Inspektorite nõukogud

1. Iga nõukogu tööd juhatab liige, kellel on ametisoleva Koolide nõukogu esimehega sama kodakondsus.
2. Inspektorite nõukogude kohtumiste päevakorraprojektid koostatakse ühiselt esimehe ja peasekretäri poolt. Projektid tuleb liikmetele laiali jagada vähemalt kaks nädalat enne kohtumise pakutud toimumisaega. Liikmetel on õigus kahekolmandikulise häälteenamusega päevakorraprojekte kohtumise käigus kas parandada või nendesse lisandusi teha.
3. Kõik inspektorite nõukogude hääletused otsustatakse kohalviibivate liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, tingimusel, et kvoorumina on kohal pool nõukogu koguliikmeskonnast.
4. Peasekretär ning tema asetäitja peaksid inspektorite nõukogude istungitel vaatlajatena osalema. Neil on õigus teha märkusi, mis tuleb vastava soovi korral kanda kohtumise protokollis.
5. ORBG on vastutav kõigi kohtumisega seotud sekretäritoimingute eest.
6. Inspektorite nõukogude istungitel võib nõuandvas pädevuses viibida teisi isikuid, näiteks direktoreid, AFC liikmeid, "eksperte" jne.
7. Inspektorite nõukogude liikmetele esitatakse kutse osaleda Koolide nõukogu jaaniariistungil, millel käsitletakse hariduslikke küsimusi. Alg- ja keskastme nõukogude esimehed kutsutakse oktoobri- ja aprilliistungitele ning delegatsioonijuhtide nõudmisel võidakse oktoobriistungile kutsuda individuaalseid inspektoreid. Viimased võivad istungitel osaleda ka juhul kui mõni päevakorrapunkt neid otseselt puudutab või kui neid on osalema palunud mõne delegatsiooni juht.

3.3 INSPEKTORITE TÖÖTINGIMUSED

a) Ametissemääramine

1. Iga liikmesriiki esindab igas inspektorite nõukogus üks liige. Kõik liikmed nimetab ametisse Koolide nõukogu asjassepuutuva liikmesriigi ettepanekul, vastavalt põhikirja artiklile 16. Ametiaja pikkus ei ole määratud, kuid ei tohiks harilikult olla lühem kui viis aastat.

2. Peale selle, et tegemist on kõrgelt kvalifitseeritud haridustegelastega, peavad inspektorid aru saama ning olema suhtlemisvõimelised teistes keeltes peale oma emakeele. Uute liikmetemääramisel peaksid liikmesriigid arvesse võtma Keskastme inspektorite nõukogus valitsevat vilumuste tasakaalu.

b) Aja jaotamine

Inspektori poolt Euroopa koolidega tegelemiseks kulutatava aja pikkus ei ole fikseeritud. Samas on ülesannete täitmiseks vajalik miinimum 40 protsenti.

c) Hüvitiste eraldamine

Kui inspektorid osalevad inspektorite nõukogude, Koolide nõukogu või ükskõik, millise töögrupi või allkomitee istungitel, ning kui nad teotavad visiite koolidesse, on neil õigus sõidu- ja elamiskulude hüvitamisele vastavalt Koolide nõukogu poolt heaks kiidetud määruste sätetele.

d) Tugi

- direktoritelt

Inspektorite nõukogu ning üksikud inspektorid peavad direktorilt saama kogu oma kohuste täitmiseks vajamineva informatsiooni. Inspektorite nõukogu jaoks kuulub viimase hulka järgneva aasta pedagoogilisi vajadusi puudutav aruandlus. Üksikinspektorite puhul kuulub siia ajakavade, individuaalsete õpetajate töölt puudumist kajastava informatsiooni ning õpetajatele või sama kodakondsusega hariduslikele nõustajatele tehtud võimalike kirjalike hoiatuste üksikasjade kättesaadavaks tegemine. Samuti kuulub siia kabineti kasutamise võimalus igas koolis, mida inspektor külastab, soovitavalt arvutikasutamise võimalusega. Direktorid peaksid samuti inspektoreid abistama töö käigus toimuva lisaväljaõppe korraldamisel (vastavuses artikliga 14)

-- ORBG-lt

Inspektorid peaksid haldusküsimustes saama kõikvõimalikku abi, s h trükkimisel, infotehnoloogia kasutamisel, bakalaureusedokumentide esitlemisel, statistika kontrollimisel, istungitel osalemisel ja töö kõrval toimuva väljaõppe organiseerimisel.

-- Õpetajatelt

Inspektorid võivad õpetajalt nõuda abi:

töögruppides osalemiseks;
asjassepuutuva materjali tõlkimiseks;
lisaväljaõppe korraldamiseks.

EUROOPA KOOLID 8

3.4 REISI- JA ELAMISKULUDE HÜVITAMISE KORD

Vaata “Koolide nõukogu liikmete, inspektorite nõukogude liikmete, Haldus- ja rahanduskomitee liikmete ing Euroopa koolidesse kutsutud ekspertide reisi- ja elamiskulude hüvitamise kord.”

3.5 HARIDUSKOMITEEDE KOHTUMISTE KORD

Hariduskomiteed kohtuvad kaks korda aastas,

märtsis järgmises järjekorras:

- Keskastme hariduskomitee
- Ühine hariduskomitee
- Algastme hariduskomitee

novembris järgmises järjekorras:

- Algastme hariduskomitee
- Ühine hariduskomitee
- Keskastme hariduskomitee

Novembris toimuva kohtumise eesmärgiks on teha ettevalmistusi Koolide nõukogu istungiks, mis toimub järgneva aasta jaanuaris.¹

¹ Ühise hariduskomitee otsus, 29.11.1989

3.6 INFOTERMINAALIDE LOOMINE INSPEKTORITELE

Koolide nõukogu otsustas¹ et Koolide nõukogu voliniku kantseleis luuakse “tööjaam,” mida inspektorid saavad kasutada, et jälgida muuhulgas õpilaste valikuid, õplaste ja õpetajate ajakavu, ELEE süsteemi poolt tekitatud meile jms. Juhul kui eksperiment tasub ennast ära, esitatakse haldus- ja rahanduskomiteele taotlus tööjaamade loomiseks Euroopa koolides.

¹ BG, 23-24 aprill, 1996, London